

Bijeenkomst voor betrokkenen en belangstellenden over eventuele bestemming van het pand Nieuweweg 3 in Leeuwarden voor de algemene opvang

Datum: donderdag 5 juli 2007, 20.00 uur
Plaats: It Aljemint, Doelestraat 2-4, Leeuwarden
Voorzitter: Gerard van der Veer

Aanwezig zijn wethouder Roel Sluiter, Kees van Anken (directeur SMO Fryslân), Aukje Kooistra (manager Klanten en Wonen van woningcorporatie Nieuw Wonen Friesland), Cristien Bajema (projectleider gemeente Leeuwarden), Margriet Kampman (communicatie gemeente Leeuwarden), Cor Hergaarden (manager primair proces SMO Fryslân) en 16 belangstellenden, waaronder vier raadsleden en één journalist. Van 19.30 – 20.00 uur is er ontvangst met koffie/thee.

1. Opening

Gerard van der Veer introduceert de sprekers en houdt een inleiding. In de uitnodiging staat als mogelijke locatie voor de algemene opvang van daklozen in Leeuwarden het gebouw Gymnasion aan de Nieuweweg genoemd. Niet iedereen zegt de naam 'Gymnasion' iets; daarom zal verder gesproken worden over het pand Nieuweweg 3. Er is al overleg geweest met wijkpanels uit de binnenstad, de Oranjewijk en het omgevingsoverleg Zuidergrachtswal. Verder is er de vorige avond overleg geweest met de directe bewoners en de eigenaren van (bedrijfs)panden in de directe omgeving van de Nieuweweg 3.

2. Wethouder Sluiter vertelt over het gemeentelijk beleid voor daklozen en over de locatiekeuze. De aanwezige raadsleden zijn al op de hoogte via de notitie locatiekeuze. De gemeente streeft optimale zorgvuldigheid na en is daarom afgestapt van de volgorde die eerst gehanteerd werd. Vroeger werd er eerst een locatie gezocht, waarna het college een besluit nam. Vervolgens werd de buurt geïnformeerd, waarna de gemeenteraad zich erover boog. De volgorde is nu als volgt. De wethouder organiseert inspraak nadat er een mogelijke locatie is. Door de reacties wordt duidelijk welke kritiek er is en welke suggesties de bevolking nog aandraagt. Pas daarna neemt het college een besluit en gaat er een voorstel naar de raad. Bij de maatschappelijke opvang gaat het om kwetsbare mensen. De gemeente wil voor hen naar maximale kansen zoeken, maar tegelijkertijd de overlast tot een minimum beperken. Voor de dagopvang, de nachtopvang (nu nog in De Terp) en de gebruiksruijme wordt nog een gezamenlijke locatie gezocht. De locatie aan de Nieuweweg 3 is gekocht (door Nieuw Wonen Friesland) voor algemene opvang. Er is nog niet in het college over gesproken; tot nu toe is van het college alleen wethouder Sluiter er mee bezig geweest. Er is dus gelegenheid om er open over te praten.

3. Presentatie en informatie door Kees van Anken over de doelgroep van de algemene opvang en de plannen voor de Nieuweweg 3

De heer Van Anken vertoont eerst een filmpje over de verschillende soorten maatschappelijke opvang in Leeuwarden. Bij al deze vormen verzorgt SMO altijd een begeleidingsplan naar een zo groot mogelijke zelfstandigheid. Er zijn 250 medewerkers voor ongeveer 1000 cliënten in Friesland. De SMO is inmiddels gefuseerd met de Blijenhof in Burgum en den Eikelaar in Leek. In totaal zijn er 376 medewerkers en 1500-1600 cliënten (inclusief Blijenhof en den Eikelaar). De Terp in de Goudenregenstraat is sinds 1974 niet meer aangepast en voldoet niet meer aan de eisen van deze tijd. Er zijn 140 kleine kamertjes. Een deel van de bewoners zal naar Sneek, Heerenveen of Drachten verhuizen. Mogelijk wordt de Terp nog verbouwd richting verzorgingstehuis voor ongeveer 50 ouderen. Het pand zal daartoe aangepast worden, zodat verantwoorde zorg eindelijk mogelijk is.

Voor 40 mensen zal daarom nieuwe algemene opvang gezocht moeten worden. Dit zijn mensen die in de tweede fase van de opvang zitten en voor wie een plan opgesteld gaat worden om aan een grotere zelfstandigheid vorm te geven. Zij volgen een traject van (en tekenen daar een contract voor) acht fasen, onder andere met betrekking tot inkomen,

woning, werk, gezondheid en zingeving. Zij hebben een pand nodig waarin ze allemaal een soort éénkamerwoning hebben, dat wil zeggen een kamer met een keukenblok en eigen sanitaire voorziening (douche, WC). De tweede fase duurt zes tot twaalf maanden en houdt in dat met de betrokkenen afspraken gemaakt worden over wat de volgende stap is met betrekking tot werk en wonen: een eigen woning, huis voor jongeren, pension of verzorgingshuis. Er is dus een volledige dagbesteding en voor overlast valt weinig te vrezen. In de weekends is er een recreatieprogramma.

De heer Van Anken deelt mee dat er behalve naar het pand aan de Nieuweweg 3 ook naar andere locaties gekeken is, maar die bleken in alle gevallen te duur, te klein of te groot te zijn. De SMO is dus erg blij dat het pand Nieuweweg 3 wel aan de eisen voldoet. Na aanpassing zal de huur van de kamers door de bewoners op te brengen zijn. Het is goed om te bedenken dat het bij deze opvang niet om een gebruiksruimte gaat, niet om een sociaal pension en ook niet om zware problemen. Er zullen duidelijke afspraken gemaakt worden met de buurt, de politie, stadswachten en de gemeente. Ook rond de Terp aan de Goudenregenstraat zijn altijd duidelijke afspraken gemaakt, wat altijd goed gewerkt heeft. De Terp c.q. SMO Fryslân heeft daar al tachtig jaar ervaring mee.

4. Vragen en antwoorden

Vraag:

Zij er plannen om alle onderdelen onder één dak te krijgen? Spreker zou daar geen bezwaar tegen hebben, maar heeft nu het gevoel van een soort salamiworst met allemaal losse plakjes. Aan de Zuidergrachtswal zijn nu al de gebruiksruimte en de dagopvang; welke plakjes komen er nog meer?

De heer Van Anken:

Er was inderdaad een omvattend plan, maar door allerlei kwesties op het gebied van de ruimtelijke ordening is dat tot nu toe verhinderd. 1) Er komt een definitieve locatie voor de Willemstate, maar niet in dezelfde omgeving als nu. 2) De dagopvang, nachtopvang en gebruiksruimte zullen mogelijk geconcentreerd worden op één locatie. Dit zal dan ergens anders zijn dan aan de Zuidergrachtswal. 3) Sociale pensions gaan naar Sneek en Heerenveen. De SMO wil de algemene opvang graag aan de Nieuweweg 3. Deze laatste locatie wordt dan permanent. Al met al zal de buurt dus niet meer last krijgen.

Vraag:

Dus 2 en 4 worden tegen elkaar ingeruild?

Wethouder Sluiter:

Ik beloof niets, maar ik doe wel mijn best.

Vraag VVD-raadslid:

Waarom wordt er niet één nieuwe voorziening gebouwd? De VVD wil één geheel.

Wethouder Sluiter:

De locatie Nieuweweg staat in de notitie genoemd. Het zou erg mooi zijn als het plaatje in één keer compleet kon zijn, maar dat is nu eenmaal moeilijk. Men slaat toe als men überhaupt een gebouw kan vinden. Er moeten voorzieningen komen voor deze kwetsbare groepen.

Vraag SP-raadslid

De Blokhuispoort-gevangenis komt vrij. Is daar al naar gekeken? Het lijkt een ideale plek: dicht bij het centrum, mogelijkheid tot onderverdeling voor verschillende groepen, veel ruimte.

De heer Van Anken:

Nee, daar is nog niet over nagedacht, maar men wil niet alle groepen op één terrein. Het gebouw is ook niet op korte termijn geschikt te maken voor een woonvoorziening en zeker niet voor mensen die verzorging nodig hebben. Bedacht moet worden dat de minimumeis voor de oppervlakte van kamers in verpleeghuizen 25 m² is en voor die in verzorgingstehuizen zelfs 45 m².

Vraag:

Dit plan wordt als een vers broodje op een dienblad aan de raad aangeboden en de raad zal dan beslissen, maar het is zeker dat er in de buurt met dit opvanghuis niet meer overlast zal komen dan er nu al is. Als het plan niet doorgaat, wat gebeurt er dan met het pand?

Aukje Kooistra

Dan heeft Nieuw Wonen een probleem. Nieuw Wonen heeft nog niet nagedacht over een andere bestemming van het pand. De corporatie heeft dus bewust een ingecalculeerd risico genomen. Het motief daarvoor is dat corporaties maatschappelijke organisaties zijn. Nieuw Wonen heeft een maatschappelijke taak.

Vraag:

Wordt de kat niet op het spek gebonden, gezien de hoerenbuurt, de gokhuizen en de dealers in de buurt?

De heer Van Anken:

Er is door de SMO goed over nagedacht. De SMO heeft ook de Cliëntenraad geraadpleegd en natuurlijk zitten er ook nadelen aan deze locatie. Er is altijd een afweging tussen de voor- en de nadelen, maar het moge duidelijk zijn dat het goed mogelijk is met cliënten afspraken te maken. Dat geldt vooral voor de bewoners van de algemene opvang, maar zelfs in woonpension Willemstate is het mogelijk geweest goede afspraken te maken, terwijl daar ook allerlei prikkels en verleidingen zijn. De mensen in de algemene opvang hebben een duidelijk programma. De heer Van Anken vraagt de aanwezigen vertrouwen te hebben in de begeleiding en in de cliënten zelf.

Vraag:

Hebben de bewoners van de ruimtes aan de Zuidergrachtswal en het pand aan de Nieuweweg contact met elkaar?

De heer Van Anken:

Nee, ze mogen geen contact met elkaar hebben.

Vraag:

Aan de Zuidergrachtswal is de maximale concentratie namelijk al lang bereikt. Gaat de opvang daar ooit weg? En waarom wordt de opvang niet in een ruimer gebied gevestigd? De druk op dit segment van de stad is veel te groot.

De heer Van Anken:

De SMO staat beleidsmatig met de rug tegen de muur. Mogelijk vinden we een gezamenlijke plek voor nachtopvang, dagopvang en gebruikruimte. Dan gaat de opvang aan de Zuidergrachtswal weg, maar dat is op dit moment nog niet te voorzien. De nu voorgestelde opvang kan in positieve zin trouwens iets aan de buurt toevoegen. De overlast neemt juist niet toe, want wat er nu staat is een leeg pand, zonder toezicht, terwijl de directe veiligheid om het pand heen zal toenemen als de algemene opvang er gevestigd wordt. Er zal 24 uur per dag toezicht zijn.

Vraag:

Waarom wil men de opvang in een dergelijke prikkelende omgeving huisvesten? Het zou toch veel beter buiten de stad of aan de rand van de stad kunnen? Een voorbeeld zou het tijdelijke Provinciehuis aan de Snekertrekweg kunnen zijn. De locatie aan de Nieuweweg is duur en luxe.

De heer Van Anken:

De locatie is niet duur. In het verleden heeft niemand geld in het pand gestoken en het kan tegen een aanvaardbare prijs aangepast worden, zodat de huurprijs voor cliënten ook aanvaardbaar is. De SMO heeft de locaties niet voor het kiezen; ideale locaties zijn altijd al door projectontwikkelaars weggekaapt. Overigens is het zo dat in de tweede fase, waar het nu over gaat, geen recidivisten thuis horen. Mochten de bewoners wel in de fout gaan, dan worden ze uit het programma gezet.

Vraag:

De gemeente en de SMO zijn niet zo goed als de omwonenden op de hoogte van de vele prikkels rond een straat als de Weaze. Soms is het daar echt oorlog en er lopen heel vervelende randfiguren rond.

De heer Van Anken:

De SMO maakt een uiterst zorgvuldige afweging.

Wethouder Sluiter:

De gemeente heeft ervaring met het uitstekende beoordelingsvermogen van de SMO en met de goede afspraken die de stichting maakt met cliënten. De SMO is expert op dat gebied.

Vraag:

Waarom zijn we hier dan nog, als de gemeente en de SMO het zo goed weten?

De heer Van Hergaarden:

In alle grotere steden heb je dit soort wijken. De ervaring is dat het gaat om het maken van goede afspraken. Hulpverleners zijn echt geen 'gekke Henkies'. Zij weten ook wel dat niet iedereen te redden is.

Vraag:

Het gaat niet zozeer om deze maatschappelijke opvang, maar de ellende eromheen in de buurt is het grootste probleem. De bewoners willen graag een goede samenwerking: meer patrouilleren, een stukje zekerheid, de rust terug in de buurt. Er mogen niet nog meer moeilijke figuren in de straat opduiken.

Wethouder Sluiter:

De gebruikelijke maatregelen worden genomen, namelijk:

- surveillanceroutes
- aanmerking van de straat als 'hot spot', zeker de eerste tijd
- dezelfde maatregelen als bij De Terp
- nauw contact tussen de opvang, omwonenden en de politie

Dat moet een positieve uitwerking hebben.

Vraag:

Is er camerabewaking?

De heer Van Anken:

Rondom het hele pand komt er camerabewaking. Verder wordt er toezicht gehouden vanuit de portiersloge.

Opmerking:

Ik zit naast de opvang en gebruiksruimte op de Zuidergrachtswal en heb slechte ervaringen met de politie. Ze lachen om mijn klachten en de gemaakte afspraken functioneren slecht. Op een brief aan de gemeente heb ik geen antwoord gekregen.

Vraag:

Toen de gebruiksruimte aan de Zuidergrachtswal er kwam, beloofde men ook dat er geen extra overlast zou komen. Die belofte is loos gebleken. Er is ook echt geen extra surveillance gekomen. Bovendien ziet de politie niet alles. Ik woon en werk zelf op de eerste verdieping en zie van daaruit van alles gebeuren. Is het tijdelijke provinciehuis aan de Snekertrekweg nu eigenlijk wel of niet in beeld voor de voorzieningen?

De heer Van Anken:

Die locatie zou mogelijk kunnen zijn voor de concentratie van dagopvang, nachtopvang en gebruiksruimte, maar niet voor de algemene opvang. De komende twee jaar is daar echter nog niets van te verwachten. SMO is nog steeds verder op zoek. Dat is niet gemakkelijk, want de SMO is een relatief kleine organisatie. Verder is het wel zo dat verslaafde mensen door het bestaan van de gebruiksruimte van de straat worden gehaald.

Wethouder Sluiter:

De gemeente probeert voor elke voorziening meerdere locaties in beeld te brengen.

Mevrouw Bajema:

Iedereen kan meezoeken met locaties voor de maatschappelijke opvang. Op de website van de gemeente (locatiekeuze maatschappelijke opvang) is te vinden wat de eisen zijn per voorziening. Daar kan men ook bijvoorbeeld het vereiste aantal vierkante meters vinden.

VVD-raadslid:

Het gaat hier om een imago probleem. De buurtbewoners voelen de overlast, terwijl de politie er grapjes over maakt. Laatst heb ik dat zelf gemerkt toen ik in mijn eigen zaak problemen had met een verslaafde vrouw.

PvdA raadslid:

Dat moet ik toch tegenspreken. Ik woon ook in de buurt en ik heb juist goede ervaringen met de politie.

VVD-raadslid:

Het gaat erom dat er een oplossing gevonden moet worden voor het probleem dat de mensen ervaren. Wat houdt verder de begeleiding van de cliënten precies in? En is er al gekeken naar de mogelijkheid van een pand in de Ouddeelstraat (voormalige biljartfabriek)?

Wethouder Sluiter:

Binnen de driehoek (burgemeester, politiecommissaris, Openbaar Ministerie) zijn deze incidenten steeds onderwerp van gesprek. Niet vergeten moet worden dat men hier in een stad woont, waar je deze problemen met junks en criminelen altijd zult hebben. De inzet is er wel, maar het budget van het Rijk voor de politie in Leeuwarden is sinds 1947 niet veranderd, dat wil zeggen dat er toen geld was voor 147 fte's en nu nog steeds. Het pand aan de Ouddeelstraat wordt binnenkort behandeld in de werkgroep locatiekeuze.

De heer Van Anken:

Hij gaat verder niet in op de vraag over de precieze soort begeleiding, omdat alle raadsleden daar kortgeleden nog over zijn ingelicht bij hun bezoek aan de Terp.

Opmerking:

Raadsleden, ga niet mee in het salamibeleid van de gemeente. Wij willen dat alles op één locatie geconcentreerd wordt.

4. Sluiting

De vergadering wordt om 22.10 uur gesloten.